

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul prezentului act normativ

Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind unele măsuri temporare în vederea consolidării cadrului normativ necesar aplicării unor dispoziții din Titlul VII “Regimul stabilirii și plății despăgubirilor” al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

1.1 Cadrul normativ privind acordarea despăgubirilor în cazul imobilelor, preluate în mod abuziv de către regimul comunist care, din motive obiective, nu mai pot fi restituite în natură, a fost reglementat de către legiuitor prin Titlul VII “Regimul stabilirii și plății despăgubirilor” al Legii nr.247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, cu modificările și completările ulterioare.

În vederea asigurării despăgubirii foștilor proprietari, în anul 2005 a fost înființat „Fondul Proprietatea” ca organism de plasament colectiv, sub forma unei societăți de investiții de tip închis.

Modalitatea de despăgubire constă în conversia titlurilor de despăgubire emise de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor în acțiuni la Fondul Proprietatea.

De asemenea, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.81/2007 de modificare a dispozițiilor Titlului VII din Legea nr.247/2005 a fost introdus dreptul persoanelor îndreptățite de a beneficia de despăgubiri bănești în numerar în limita a

500.000 lei, plătiți în două tranșe. Aplicarea acestor prevederi a fost suspendată pe o perioadă de doi ani prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.62/2010.

Prin Titlul VII din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, cu modificările și completările ulterioare, s-a prevăzut că titlurile de despăgubire, emise de Comisia Centrală pentru stabilirea Despăgubirilor, pot fi valorificate prin conversia lor în acțiuni emise de Fondul Proprietatea și/sau, după caz, în funcție de opțiunea titularului ori a titularilor înscriși în acestea, prin preschimbarea lor contra titluri de plată în limitele și condițiile prevăzute de lege.

Sursele de finanțare pentru acordarea despăgubirilor în numerar, se asigură din dividendele aferente acțiunilor deținute de stat la Fondul Proprietatea, din sumele obținute ca urmare a vânzărilor de acțiuni emise de Societatea Comercială Fondul Proprietatea S.A., efectuate de către Ministerul Finanțelor Publice, după deducerea cheltuielilor efectuate de Societatea Comercială Fondul Proprietatea S.A, și în completare de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Finanțelor Publice.

1.2 Prin Hotărârea pilot pronunțată în data de 12 octombrie 2010, în cauza "*Atanasiu și Poenaru împotriva României*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a acordat statului roman o perioadă de 18 luni de la data la care hotărârea a rămas definitivă, în care acesta să remedieze problema restituirilor, în concordanță cu prevederile Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prin adoptarea, în acest sens, a unor măsuri legislative, administrative și financiare corespunzătoare.

Astfel, pentru implementarea hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului, la nivelul Guvernului a fost constituit Comitetul Interministerial privind procesul de reformare a legislației și procedurilor din domeniu restituirii proprietăților, având ca principală atribuție identificarea soluțiilor optime care să conducă la eficientizarea

procesului de restituire a proprietăților și la elaborarea unor proiecte de acte normative care să cuprindă propunerile în domeniu.

În acest sens, Comitetul interministerial a elaborat un proiect de act normativ aflat în curs de definitivare în scopul soluționării dificultăților semnalate în hotărârea pronunțată de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului va reglementa și tipul de măsuri reparatorii care vor fi acordate ulterior epuizării Fondului Proprietatea, modalitatea de calcul, precum și sursa din care acestea vor fi plătite.

1.3 Potrivit ultimelor date comunicate de către „Fondul Proprietatea” reiese faptul că statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice mai deține o participație de 0,34 %, aceasta urmând a fi epuizată în cel mai scurt timp, *prin conversia în acțiuni a titlurilor de despăgubire* emise de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor.

Întrucât, din cauza obligativității parcurgerii tuturor etapelor procesului de elaborare legislativă a proiectului de lege privind implementarea hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului, momentul iminentei epuizări a Fondului Proprietatea nu poate fi corelat cu momentul adoptării noului act normativ, care va reglementa, pe lângă măsurile privind reformarea legislației în domeniu, și modul în care va continua procesul de acordare a despăgubirilor.

Adoptarea prezentei Ordonanțe de urgență a Guvernului este justificată de faptul că, ulterior epuizării Fondului Proprietatea, prin emiterea de titluri de despăgubire de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor, în lipsa unei participații a statului la Fondul Proprietatea, nu mai pot fi parcurse toate etapele procesului de acordare a despăgubirilor reglementate de către Titlul VII din Legea nr.247/2005, cu modificările și completările ulterioare, în sensul că persoanele îndreptățite se află în imposibilitatea exercitării, după această dată, a dreptului de opțiune privind dreptul la despăgubire sub formă de acțiuni la Fondul Proprietatea.

Mai mult decât atât, titlurile de despăgubire emise peste limita participației statului la Fondul Proprietatea nu vor avea o acoperire reală în posibilitatea de a fi valorificate de către persoanele îndreptățite și vor constitui o creanță asupra statului roman.

Titlurile emise de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor prevăd în cuprinsul lor că astfel se poate spune că pentru valorificarea acestora persoanele îndreptățite vor urma procedura prevăzută Titlul VII din Legea nr.247/2005, cu modificările și completările ulterioare, procedură care nu mai poate fi parcursă, în lipsa posibilității fructificării drepturilor prin conversia în acțiuni la Fondul Proprietatea.

Pe de altă parte, s-ar încălca dispozițiile art. 4 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, care statuează că:

„(1) Legea bugetară anuală prevede și autorizează pentru anul bugetar, veniturile și cheltuielile bugetare, precum și reglementările specifice exercițiului bugetar”.

(2) Sumele aprobate, la partea de cheltuieli, prin bugetele prevăzute la art. 1alin.(2), în cadrul cărora se angajează, se ordonânțează și se efectuează plăți, reprezintă limite maxime care nu pot fi depășite.

(3) Angajarea cheltuielilor din aceste bugete se face numai în limita creditelor bugetare aprobate.

(4) Angajarea și utilizarea creditelor bugetare în alte scopuri decât cele aprobate atrag răspunderea celor vinovați, în condițiile legii.

(5) Pentru acțiunile multianuale ordonatorii de credite încheie angajamente legale, în limita creditelor de angajament aprobate prin buget pentru anul bugetar respectiv”.

Așa cum rezultă din dispozițiile art. 55 din Legea nr. 69/2010, Legea responsabilității fiscal-bugetare, cu modificările și completările ulterioare, Constituie contravenție angajarea sau plata de cheltuieli peste plafoanele

trimestriale stabilite și orice încheiere de angajamente legale prin care să oblige statul sau autoritățile locale la efectuarea unor cheltuieli peste nivelul aprobat în condițiile legii.

De asemenea, s-ar încălca principiul stabilității reglementat de art. 4 alin.1 pct.2 din actul normativ sus-menționat, potrivit căruia, Guvernul are obligația de a conduce politica fiscal-bugetară într-un mod care să asigure predictibilitatea acesteia pe termen mediu, în scopul menținerii stabilității macroeconomice.

Ca atare, la emiterea în continuare de titluri de despăgubire, peste limita participației statului la Fondul Proprietatea, trebuie avute în vedere prevederile legale mai sus invocate.

De asemenea, trebuie avute în vedere dispozițiile art. 138 ali. (5) din Constituție care prevăd faptul că „*nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.*”

1.4 Situația dosarelor care urmează a fi aprobate de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor

La nivelul Secretariatului Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor sunt **finalizate** (pentru care au fost întocmite rapoarte de evaluare) și **proapse pentru a fi supuse aprobării Comisiei Centrale** un număr de **2.373 de dosare**, având un cuantum total al despăgubirilor de **2.717.827.062 lei**, defalcate după cum urmează:

Nr. crt.	Cadru normativ	Număr dosare	Cuantum lei	Cuantum euro
01.	Legea nr.10/2001	1324	1.357.902.058 lei	aprox. 312 milioane euro
02.	Legile fondului funciar	1049	1.359.925.004 lei	aprox. 312 milioane euro
03.	TOTAL	2373	2.717.827.062	aprox. 624 milioane

De asemenea, vor fi supuse aprobării Comisiei Centrale în vederea atribuirii unui evaluator aproximativ 1.650 de dosare având ca obiect acordarea de despăgubiri, care vor urma etapele procesului de stabilire și acordare a despăgubirilor și care vor fi finalizate prin emiterea titlurilor de despăgubire.

Intervenția legislativă de urgență este justificată, pe de o parte, de necesitatea reglementării unor măsuri cu aplicabilitate imediată, care să coreleze din punct de vedere normativ, momentul iminentei epuizări a Fondului Proprietatea cu soluțiile legislative care urmează a fi cuprinse în noul act normativ, referitoare la acordarea despăgubirilor, iar pe de altă parte, de faptul că nu mai pot fi emise titluri de despăgubire de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor, fără a exista posibilitatea valorificării acestora de către persoanele îndreptățite.

Măsurile propuse prin prezenta ordonanță de urgență nu încalcă prevederile art.115 alin. (6) din Constituție care prevăd faptul că „*ordonanțele de urgență nu pot fi adoptate în domeniul legilor constituționale, nu pot afecta regimul instituțiilor fundamentale ale statului, drepturile, libertățile și îndatoririle prevăzute de Constituție, drepturile electorale și nu pot viza măsuri de trecere silită a unor bunuri în proprietate publică*”, situația de față reglementând doar suspendarea pe o perioadă limitată în timp, respectiv, 6 luni, a emiterii titlurilor de despăgubire, a titlurilor de conversie, precum și a procedurilor de evaluare, determinată de o situație extraordinară.

Măsurile propuse nu aduc o restrângere a drepturilor persoanelor îndreptățite, ci prevăd acordarea unui interval de timp în vederea identificării de către statul român a măsurilor necesare pentru continuarea procesului de acordare a despăgubirilor, în contextul epuizării Fondului Proprietatea.

La acest moment nu mai există un mecanism instituțional și legal prin care să se concretizeze dreptul persoanelor îndreptățite la acordarea despăgubirilor.

2. Schimbări preconizate

În vederea corelării momentului iminentei epuizări a „Fondului Proprietatea” cu noile prevederi legale privind acordarea despăgubirilor, care urmează a fi cuprinse în proiectul de act normativ privind implementarea Hotărârii pilot pronunțată de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prezentul proiect urmărește reglementarea următoarelor măsuri:

- suspendarea pe o perioadă de 6 luni a emiterii titlurilor de despăgubire de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor,
- suspendarea pe o perioadă de 6 luni a emiterii titlurilor de conversie emise de către Direcția pentru Acordarea Despăgubirilor în Numerar din cadrul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților,
- suspendarea pe o perioadă de 6 luni a procedurilor privind evaluarea imobilelor pentru care se acordă despăgubiri.

3. Alte informații

Nepromovarea prezentei ordonanțe de urgență ar avea drept consecință imposibilitatea menținerii echilibrului bugetar, în lipsa indicării sursei finanțării despăgubirilor care urmează a fi acordate.

Secțiunea a 3-a Impactul socio-economic al prezentului act normativ

1. Impactul macroeconomic – nu este cazul

2. Impactul asupra mediului de afaceri - nu este cazul

3. Impactul social - nu este cazul

4. Impactul asupra mediului - nu este cazul

5. Alte informații - nu este cazul

**Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)**

- mii lei -

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
Impact financiar, plus/minus						

- Nu este cazul

Secțiunea a 5-a
Efectele prezentului act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ:

a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ:

- prin prezentul proiect de act normativ se suspendă aplicarea unor dispoziții din titlul VII "Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv" din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 653 din 22 iulie 2005, cu modificările și completările ulterioare.

b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții
– nu este cazul

2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare – nu este cazul

3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare
– nu este cazul

Hotărâri ale Curții Europene de Justiție a Uniunii Europene – nu este cazul

6. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Prezentul act normativ introduce unele măsuri tranzitorii, necesare implementării noilor măsuri legislative, care urmează a fi adoptate în vederea aplicării Hotărârii pilot pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza „*Maria Atanasiu și alții împotriva României*”

7. Alte informații – nu este cazul

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării prezentului act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate – nu este cazul

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ – nu este cazul

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative – nu este cazul

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea comisiilor interministeriale permanente – nu este cazul

5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Consiliul Legislativ a avizat favorabil proiectul actului normativ prin avizul nr. 186/2012.

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea
și implementarea prezentului act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

Au fost respectate dispozițiile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice – nu este cazul

3. Alte informații – nu este cazul

Secțiunea a 8-a
Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente – nu este cazul

2. Alte informații – nu este cazul

Față de cele prezentate, a fost promovată prezenta Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind unele măsuri temporare în vederea consolidării cadrului normativ necesar aplicării unor dispoziții din Titlul VII “Regimul stabilirii și plății despăgubirilor” al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, pe care o supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

MIHAI-RĂZVAN UNGUREANU